

Motion till riksdagen

1988/89:Ub3

av Stina Gustavsson (c)

med anledning av prop. 1988/89:4 om skolans
utveckling och styrning

I propositionen talas om behovet av goda läromedel. De grupper som i dag har betydligt sämre tillgång på läromedel än genomsnittet av elever är de handikappade. Dessa grupper får inte glömmas bort. För att något belysa behovet tar jag i det följande som exempel upp de synskadades problem.

Enligt en undersökning som gjordes 1986 av Unga Synskadade, som är de synskadades ungdomsorganisation, var det så mycket som en tredjedel av de synskadade eleverna som inte hade tillgång till alla läromedel. Även om man har läromedel förekommer det ofta att det är en annan upplaga, vilket ställer till extra svårigheter då man inte på samma sätt kan jämföra med kamraternas böcker. Ofta är också läromedlen av så låg kvalitet att lärarna föredrar att inte använda dem utan löser problemen på annat sätt, t.ex. genom att framställa egna läromedel. Ett stort problem för de synskadade är också att få tillgång till olika typer av lokala läromedel – detta har inte heller uppmärksamats tillräckligt.

Ett annat problem är att tillgången på referenslitteratur av typen uppslagsverk och lexikon i stort sett är obefintlig för synskadade. Detta faktum har förbisetts i propositionen. Det talas däremot allmänt i den utredning som ligger till grund för propositionen om att behovet av lexikon på de vanligaste skolspråken är dåligt tillgodosett. Som jämförelse kan då nämnas att det tysk-svenska lexikon som finns för synskadade är från 1910, det fransk-svenska från 1940, det engelsk-svenska och svensk-engelska från 1948 resp. 1953. Dessa lexikon nytrycks inte heller utan kan endast erhållas om någon skickar tillbaka ett gammalt lexikon som inte längre behövs.

Ytterligare ett problem är huvudmannaskapet för RPH-syn (Rikscentralen för pedagogiska hjälpmedel åt synskadade) som producerar läromedel för synskadade. Denna ligger nu under SIL men låg tidigare under Tomtebodaskolan. Det har uttalats en del kritik mot att RPH-syn har för dålig kontakt med personal som arbetar "ute på fältet". RPH-syn är visserligen lokalmässigt placerad vid TRC (Tomtebodaskolans resurscenter), vilken är den myndighet som direkt arbetar med stöd till de integrerade synskadade eleverna. Trots detta finns det tecken som tyder på att samarbetet mellan de båda myndigheterna inte fungerar tillfredsställande. Mot den bakgrunden skulle det kunna diskuteras om inte RPH-syn bör återgå till att ha TRC som huvudman.

Huvudmannaskapet bör diskuteras även av det skälet att SIL enligt

propositionen skall få en förstärkt roll när det gäller granskningen av läromedel. Eftersom SIL är direkt ansvarig för framställningen av läromedel för synskadade skulle man så att säga granska sig själv – en situation som inte kan anses tillfredsställande.

Mot. 1988/89
Ub3

Studerar man SIL:s statistik över tillgången på läromedel för elever med handikapp, visar denna att läromedelsbehovet täcks till endast 10 % för döva elever, mindre än 5 % för träningsskolans elever och 20 % för elever med rörelsehinder. Situationen för elever med flerhandikapp och handikappade invandrarelever är ännu sämre.

I propositionen lämnas inga förslag till lösningar. Enligt min mening måste en utredning tillkallas för att se över läromedelssituationen för handikappade.

Hemställan

Med hänvisning till vad som anförts hemställs

att riksdagen begär att regeringen skall tillkalla en utredning om de handikappades läromedelssituation.

Stockholm den 18 oktober 1988

Stina Gustavsson (c)

